

KAUNO- KAISIA

SUOMENTANUT
MINNA KUJAMÄKI

ANN

MUKANA

Oprahin
2023
LUKUPIIRISSÄ

NAPOLITANO

WSOY

KAUNO- KAISIA

SUOMENTANUT MINNA KUJAMÄKI

ANN NAPOLITANO

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Lainaukset Walt Whitmanin runoista s. 7, 86, 148, 379 ja 472 suomentanut Markus Jääskeläinen.

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS

Hello Beautiful

Copyright © 2023 by Ann Napolitano

Suomenkielinen laitos © Minna Kujamäki ja WSOY 2024

Werner Söderström Osakeyhtiö

ISBN 978-951-0-50458-1

Painettu EU:ssa

Julielle ja Whittle

*Onko joku sitä mieltä, että on onni syntyä?
Kiirehdin kertomaan hänelle, että on aivan yhtä onnekasta kuolla,
ja minä tiedän mistä puhun.*

*Minä kuljen kuoleman läpi kuolevien kanssa
ja syntymän läpi vastapestyn
vauvan enkä minä rajoitu hattuni
ja saappaitteni väliin.*

*Tutkin kaikenlaisia asioita joissa ei ole kahta
samanlaista ja joista jokainen
on hyvä,
tämä maa hyvä, tähdet hyviä ja niiden kiertolaiset,
hyviä kaikki.*

William

HELMIKUU 1960 – JOULUKUU 1978

ELÄMÄNSÄ ENSIMMÄISINÄ KUUTENA päivänä William Waters ei ollut perheensä ainoa lapsi. Hänellä oli kolmevuotias punatukkainen sisko, jonka nimi oli Caroline. Carolinesta oli äänettämiä kotivideoita, joissa Williamin isä näytti nauravan, mitä näkyä William ei koskaan saanut todistaa. Isän kasvoilla oli avoin, peittelemätön ilme, johon syypää oli epäilemättä tuo videolla mekkoaan kasvojensa peitoksi kiskova ja kikattaen ympyrää kipittävä punapää. Carolinelle tuli kuumetta ja yskää, kun William oli äitinsä kanssa vielä osastolla Williamin syntymän jälkeen. Kun he kotiutuivat, tyttö oli toipumaan päin, vaikka yskä olikin vielä pahana, ja yhtenä aamuna vanhemmat menivät Carolinen huoneeseen ja löysivät hänet sängystä kuolleena.

Kun William oli lapsi, hänen vanhempansa eivät koskaan puhuneet Carolinesta. Olohuoneen pikkupöydällä oli tytön kuva, ja sen luokse William toisinaan hakeutui kuin varmistuakseen siitä, että hänellä oli oikeasti ollut isosisko. Perhe muutti siniseen taloon toiselle puolelle Newtonia, yhtä Bostonin esikaupungeista, ja siinä talossa William oli ainoa lapsi. Williamin isä oli kirjanpitäjä ja teki pitkiä päiviä kaupunkikonttorilla. Tyttären kuoltua isän kasvat sulkeutuivat iäksi. Äiti poltti olohuoneessa tupakkaa ja joi viskiä milloin itsekseen, milloin jonkun naispuolisen naapurin kanssa.

Hänellä oli valikoima röyhelöesiliinoja, joita hän käytti ruokaa laittaessaan, ja hän hermostui, jos essuun tuli tahroja ja sotkua.

»Ehkä ei kannata käyttää esiliinaa, kun laittaa ruokaa», William sanoi kerran, kun tumma kastikeläikkä kankaassa sai äidin kasvot punoittamaan eikä itku ollut kaukana. »Voisi olla parempi laittaa vaikka astiapyyhe vyötärölle, niin kuin rouva Kornet tekee.»

Äiti katsoi häntä kuin hän olisi puhunut hepreaa. William jatkoi: »Siis naapurin rouva Kornet? Jolla roikkuu aina se astiapyyhe?»

Viisivuotiaana William alkoi käydä iltapäivisin lähipuistossa koripallo kainalossaan, koska koripalloa, toisin kuin baseballia tai jalkapalloa, pystyi pelaamaan yksikseen. Puistossa oli jo parhaat päivänsä nähnyt ulkokenttä, jossa oli yleensä aina yksi kori vapaana, ja hän saattoi heitellä koreja tuntikausia jotakuta Celticsin pelaajaa leikkien. Bill Russell oli hänen suosikkinsa, mutta häntä esittääkseen William olisi tarvinnut kaverin, jonka heittoja blokata tai jota vastaan puolustaa. Sam Jones oli paras heittäjä, joten William oli yleensä Jones. Hän yritti jäljitellä heittävän takamiehen täydellistä tekniikkaa, ja kenttää ympäröivät puut toimittivat hurraavien fanien virkaa.

Yhtenä iltapäivänä, kun William oli kymmenen vanha, hän meni tuttuun tapaansa kentälle mutta huomasi sen olevan varattu. Poikia, suunnilleen Williamin ikäisiä, oli ehkä kuusi, ja he juoksivat toistensa ja pallon perässä kentän päädyistä toiseen. William oli jo aikeissa lähteä pois, kun yksi pojista huusi: »Hei siellä, haluatko pelaamaan?» Ja ennen kuin William ehti edes vastata: »Mene sinisiin.» Hetkessä William oli tempautunut mukaan peliin sydän rinnassa jyskyttäen. Yksi pojista syötti hänelle, mutta hän heitti pallon saman tien takaisin, koska pelkäsi yrittää koria, sillä hänet voitaisiin haukkua lyttyyn jos se ei onnistuisi. Parin minuutin jälkeen peli loppui äkkiarvaamatta, kun jonkun piti lähteä kotiin, ja pojat liukenivat kentältä kuka mihinkin suuntaan. William sydän läpätti yhä, kun hän käveli kotiin. Sen jälkeenkin

pojat olivat silloin tällöin pelailemassa, kun William palloineen saapui paikalle. Mitenkään säännöllistä heidän olemisensa ei ollut, mutta William kutsuttiin aina peliin mukaan ihan kuin hän olisi kuulunut joukkoon. Se oli Williamista joka kerta yhtä järjestyttävää. Muut lapset ja aikuiset olivat aina katsoneet hänen ohitseensa, ihan kuin hän olisi näkymätön. Hänen vanhempansa tuskin katsoivat häneen päinkään. William oli hyväksynyt asianlaidan ja ymmärsi sen, hánhän oli tylsä ja painui helposti unholaan. Kaikki hänessä oli väritöntä: hiekanväriset hiukset, hailakan siniset silmät ja englantilaiselle ja irlantilaiselle perimälle tyypillinen vitivalkoinen iho. Sisimmältään, niin William ajatteli, hän herätti yhtä vähän mielenkiintoa tai huomiota kuin ulkonäöltäänkin. Koulussa hän ei avannut suutaan koskaan, eikä kukaan ottanut häntä mukaan peleihin ja leikkeihin. Koripallokentän poikien ansiosta William oli ensimmäistä kertaa elämässään saanut mahdollisuuden kuulua joukkoon ilman, että hänen tarvitsi puhua.

Kun William oli viidennellä luokalla, hänen liikunnanopettajansa sanoi: »Käyt näköjään usein iltapäivisin heittelemässä koreja. Miten pitkä sinun isäsi on?»

William katsoi miestä ilmeettömästi. »En ole varma. Sellainen keskiverto kai.»

»Okei, sinusta tulee sitten varmaan pelintekijä. Ala treenamaan pallonkäsittelyä. Tiedäthän Bill Bradleyn? Sen kankean oloisen kaverin, joka pelaa Knicksissä? Lapsena hän oli teipannut pahvinpalat silmälaseihinsa, jotta ei pystyisi katsomaan alas ja näkemään jalkojaan. Ne lasit päässään hän sitten kuljetteli palloa pitkin jalkakäytäviä. Se on epäilemättä näyttänyt ihan hoopolta, mutta teki pallonkäsittelystä varmaa. Hän tietää tasan tarkkaan miten ja mihin pallo pomppii katsomatta siihen päinkään.»

Sinä iltapäivänä William pinkoi kotiin ja oli kuin pistoksissa. Ensimmäistä kertaa aikuinen ihminen oli nähnyt hänet, huomannut hänet ja hänen tekemisensä, ja huomio sai hänet raiteiltaan.

William sai aivastuskohtauksen kaivellessaan lelusilmälaseja koulupöytänsä laatikon perältä. Hän kävi vessassa kahdesti ennen kuin teippasi suorakaiteen muotoiset pahvinpalat huolellisesti leikkilasien alaosaan.

Aina kun Williamilla oli huono tai outo olo, hän pelkäsi kuolevansa. Vähintään kerran kuukaudessa hän kaivautui koulun jälkeen peittonsa alle varmana siitä, että oli parantumattomasti sairas. Hän ei sanonut mitään vanhemmilleen, koska sairastaminen ei ollut heidän kotonaan sallittua. Erityisesti yskä oli pahimman luokan petos. Kun Williamilla oli flunssa, hän antoi itselleen luvan yskiä vain suljettujen ovien takana vaatekomerossa, jossa napitettavien koulupaitojen rivistö vaimensi äänet. Hän tunsi, kuinka tuttu pelko kutitteli hartioita ja niskaa, kun hän lähti ulos palloineen ja teipattuine laseineen. Mutta nyt Williamilla ei ollut aikaa sairastaa eikä pelätä. Hänestä tuntui, että hänen identiteettinsä palaset olivat viimein loksahaneet paikoilleen. Koripallokentän poikajoukko oli huomannut hänet, liikunnanopettajakin oli. Williamilla itsellään ei ollut ehkä ollut aavistustakaan siitä, kuka hän oli, mutta maailma oli kertonut sen hänelle: hän oli koripalloilija.

Liikunnanopettaja antoi Williamille lisävinkkejä taitojen hiomiseen. »Puolustuspelissä vastustajaa voi tuupata hartioilla tai takamuksella. Tuomari ei vihellä sellaista. Tee spurtteja: kun sinulla on nopea ensimmäinen askel, pystyt voittamaan pallollisena oman pelaajasi.» William harjoitteli myös syöttöjä, jotta osaisi tarjoilla pallon aina puistokentän parhaille pelaajille. Hän halusi pitää kiinni paikastaan kentällä, ja jos hän tekisi muista pojista parempia, hänellä olisi arvoa. Hän oppi miten liikkua kentällä ja tehdä heittäjille tilaa. Hän teki skriinejä, jotta heittäjät pääsivät parhaille heittopaikoilleen. Voittoisan pelin jälkeen pojat läiskivät Williamia selkään, ja kaikki halusivat hänet aina omalle puolelleen. Hyväksyntä pyyhki pois osan pelosta, jota William kantois sisällään; koripallokentällä hän tiesi mitä tehdä.

Neljätoista ikäisenä ja high schoolin alussa William oli riittävän hyvä koulunsa koripallojoukkueeseen. Hän oli 172 senttiä pitkä ja pelasi pelintekijän paikkaa. Tuntikausien harjoittelu lasit päässä oli tuottanut tulosta: William oli pallon kuljetuksessa ylivoimaisesti joukkueen paras, eikä hänen kahden pisteen hyppyheittonsakaan ollut hullumpi. Hän oli treenannut myös levypalloja, minkä ansiosta pystyi kaunistamaan joukkueensa pallonmenetystilastoa. Syöttäminen oli edelleen Williamin vahvin puoli, ja joukkuekaverit olivat sitä mieltä, että he pelasivat paremmin, kun William oli mukana kokoonpanossa. William oli joukkueen ainoa ykkösvuosikurssilainen, mikä tarkoitti sitä, että häntä ei kutsuttu mukaan vanhempien poikien kokoontuessa juomaan olutta milloin kenenkin kotiin sen mukaan, kenen vanhemmat sen sallivat. Joukkuekaverit olivat pökertyä – kaikki olivat pökertyä – kun William toisen vuoden jälkeisenä kesänä kasvoi kaksitoista senttiä. Kun kasvu pääsi alkuun, se ei tuntunut loppuvan millään, ja high schoolin loppuun mennessä William oli venähtänyt kaksimetriseksi. Hän ei pystynyt syömään niin paljon kuin kasvupyrähdys olisi vaatinut ja oli langanlaiha. Williamin äiti näytti pelästävän joka aamu, kun William hoippui keittiöön, ja tyrkkäsi pojalle syötävää aina kun tämä kulki hänen ohitseensa. Äiti tuntui ajattelevan, että Williamin laihuus antoi hänestä huonon kuvan, koska on äidin tehtävä ruokkia lapsensa. Joskus vanhemmat tulivat katsomaan Williamin pelejä, mutta eivät mitenkään säännöllisesti, ja silloinkin he istuivat hyvin hillitysti katsomossa ikään kuin kentällä ei olisi ketään, jonka he tuntisivat.

Vanhemmat eivät olleet katsomassa peliä, jossa Williamia tuupattiin, kun hän oli ilmassa ottamassa levypalloa. Hänen vartalonsa kiertyi pudotuksen aikana, ja hän tömähti maahan hankalasti oikea polvi edellä. Nivel otti vastaan iskun koko voiman, koko hänen painonsa. William tiedosti polvesta kuuluvan äänen, ja sitten laskeutui sumu. Joukkueen valmentaja, jolla vaikutti

olevan vain kaksi puhetapaa, huutaminen ja mumina, karjui hänen korvaansa: »Waters, oletko kunnossa?» Yleensä William vastasi sekä huutoon että muminaan muotoilemalla sanottavansa kysymysmuotoon; hän ei koskaan ollut tarpeeksi varma asiastaan pukeakseen sen väitelauseseseen. Hän selvitti kurkkuaan. Sumu hänen ympärillään ja sisällään oli tiheää, sitä puhkoi vain polvesta säteilevä kipu. »En», hän sanoi.

Williamin polvilumpio oli murtunut, ja häneltä jäisi väliin seitsemän viimeistä viikkoa kolmannen high school -vuotensa koripallokaudesta. Jalka kipsattiin niin ettei sitä pystynyt liikuttamaan, ja kaksi kuukautta William kulki keppien kanssa. Se tarkoitti, että ensimmäistä kertaa sitten pikkulapsivuosiensa William ei pystynyt pelaamaan koripalloa. Hän istuskeli huoneessaan koulupöytänsä ääressä ja heitteli paperitolloja huoneen poikki roskakoriin. Loukkaantumisen synnyttämät synkät pilvet eivät väistyneet, iho tuntui kylmännihkeältä. Lääkärin mukaan hän toipuisi ennalleen ja pystyisi palaamaan kentälle viimeisenä kouluvuotenaan, mutta hienoinen paniikin tunne piinasi Williamia silti herkeämättä. Aikakin alkoi tuntua kummalliselta. Tuntui kuin kipsi, tuoli ja talo pitäisivät häntä vankina ikuisesti. Hän alkoi ajatella, ettei hänestä olisi siihen, hän ei pystyisi olemaan rikkinäisessä ruumiissaan yhtään pidempään. Hän ajatteli siskoaan, sitä että Caroline oli lähtenyt pois. Hän ajatteli siskon poissaoloa, mitä hän ei oikein ymmärtänyt, mutta kun kellon viisarit siirtyivät työläästi minuutista toiseen, William alkoi toivoa, että olisi itsekin poissa. Ei hänestä ollut mitään hyötyä koripallokentän ulkopuolella. Kukaan ei ikävöisi häntä. Jos hän katoaisi, olisi kuin häntä ei olisi koskaan ollutkaan. Carolinesta ei puhuttu koskaan, eikä puhuttaisi hänestäkään. Vasta sitten, kun kipsi viimein poistettiin ja William pystyi taas juoksemaan ja heittämään, sumu ja katoamisatokset väistyivät hänen mielestään.

Kelvolliset arvosanat ja lupaavat otteet koripallossa toivat Williamille puolen tusinaa stipendiä yliopistoista, joiden kori-

pallojoukkue pelasi ykkösdivisioonassa. Hän oli kiitollinen tarjouksista, koska vanhemmat eivät koskaan olleet ilmaisseet aikomusta maksaa hänen lukukausimaksujaan ja koska ne tuntuivat lupaavan, että koripallon peluu olisi taattu. William halusi lähteä Bostonista – hän ei ollut eläessään käynyt sataa viittäkymmentä kilometriä kauempana kaupungin keskustasta – ja koska etelän kostea kuumuus hermostutti häntä, hän tarttui Chicagossa sijaitsevan Northwesternin tarjoukseen. Elokuun lopussa 1978 William suukotti rautatieasemalla äitiään hyvästiksi ja kätteli isäänsä. Kun hänen kätensä puristui isän kämmentä vasten, Williamin valtasi outo tunne siitä, ettei hän ehkä ikinä enää tapaisi vanhempiaan – että heillä oli aina ollut vain yksi lapsi, eikä se ollut William.

KUN OPINNOT ALKOIVAT, William täytti lukujärjestyksensä historian kursseilla. Hänellä oli paikattavana ammottavia aukkoja maailmantuntemuksessaan, siltä hänestä tuntui, ja historia vaikutti olevan ratkaisu. Hän piti siitä, että oppiaine tarkasteli erillisiä tapahtumia, ja löytyi kaava. *Jos* tapahtui näin, niin *seuraavaksi* tapahtui noin. Mikään ei ollut sattumaa, ja siksi Itävallan arkkiherttuan salamurhasta saattoi piirtää nuolen maailmansotaan. Yliopistoelämä oli uutta ja hankalasti ennakoitavaa, ja William sai vain vaivoin pidettyä mielensä myllerryksen kurissa, kun asuntolan meluisella käytävällä innokkaat opiskelijakaverit tarjosivat käsiään ylävitoseen Williamin kävellessä heidän ohitsean. William käytti päivänsä kirjastossa opiskeluun, koripalloharjoituksiin ja luennoilla käymiseen. Niissä paikoissa hän tiesi, miten toimia. Hän istui alas luentosalin tuolille, avasi muistiinpanolehtiönsä ja tunsu, kuinka jännitys purkautui kehosta, kun professori alkoi puhua.

Luennoilla William kiinnitti harvoin huomiota kanssaopiskelijoihinsa, mutta Euroopan historian seminaarissa hän ei voinut

olla huomaamatta Julia Padavanoa, koska tytön kasvot hehkuivat kiihtymyksestä ja koska tämä sai kysymyksillään professorin, jo iäkkäämmän englantilaiherran, joka rutisti nyrkissään suurta nenäliinaa, hulluuden partaalle. Pitkät kiharat hiukset heilahtelivat Julian helakoiden kasvojen kehyksenä kuin verhot, kun hän pommitti professoria: *Minua kiinnostaa Clementinen rooli tässä asiassa. Eikös hän ollutkin Churchillin tärkein neuvonantaja? Tai: Voisitteko avata sodanaikaista koodausjärjestelmää? Miten se oikeastaan toimi? Haluaisin saada esimerkin.*

William ei puhunut luennoilla mitään eikä käynyt professorin vastaanotoilla. Hänestä opiskelijan piti pitää suunsa kiinni ja omaksua niin paljon tietoa kuin mahdollista. Hän oli professorin kanssa samaa mieltä kiharatukkaisesta työstä: tytön jatkuva keskeyttely ja kysely, niin kiinnostavaa kuin se Williamista usein olikin, oli epäkohteliasta. Kunnollinen akateeminen luento rakentui opiskelijoista, jotka pitivät korvansa auki, ja professorista, joka vuodatti viisauttaan tarkoin valituin sanakääntein, ja tyttö kaivoi maata tämän rakennelman alta kuin ei tajuaisi koko sen olemassaoloa.

William meni hämilleen, kun tyttö erään iltapäivän luennon jälkeen ilmestyi hänen vierelleen ja sanoi: »Hei. Minun nimeni on Julia.»

»William. Hei.» Hänen täytyi selvittää kurkkuaan, koska hän ei ollut tainnut sanoa sen päivän aikana vielä mitään muuta. Tyttö katseli häntä suurilla vakavilla silmillään. William pani merkille, että auringonpaisteessa tytön ruskeissa hiuksissa näkyi hunajanvärisiä raitoja. Hän näytti säteilevän, niin sisäisesti kuin ulkoisesti.

»Miten sinä olet noin pitkä?»

William sai kuulla pituudestaan harva se päivä. Hän tajusi, että ihmiset yllättyivät hänen koostaan aina kun hän astui huoneeseen ja tunsivat tarvetta sanoa jotakin. *Millaista ilma mahtaa olla siellä ylhäällä?* Williamilta kyseltiin useamman kerran viikossa.

Julian kasvoilla oli kuitenkin epäluuloinen ilme, kun hän kysyi kysymyksensä, mikä sai Williamin purskahtamaan nauruun. William pysähtyi sisäpihan käytävälle, joten Juliakin pysähtyi. William nauroi harvoin, ja hänen käsiään pisteli kuin niihin virtaisi happea puutumisen jälkeen. Kehossa tuntui miellyttävä kutkus. Kun William myöhemmin muisteli tuota hetkeä, hän tiesi, että juuri sillä hetkellä hän ihastui Juliaan. Tai tarkemmin ottaen hänen kehonsa ihastui. Tämän nimenomaisen tytön huomio siinä keskellä pihaa kaivoi naurun esiin Williamin syvimmistä sopukoista. Hänen epäroivä mielensä oli puuduttanut koko kehon, ja nyt hermoradoissa ja lihaksissa alkoi räiskyä ilotulituksen lailla, kun keho yritti kertoa hänelle, että jotakin merkittävää oli tapahtumassa.

»Mikä naurattaa?» Julia kysyi.

William sai naurunsa tukahtumaan. »Ethän vaan suuttunut?» hän sanoi.

Julia nyökkäsi kärsimättömästi. »No en.»

»En minä tiedä, miksi olen näin pitkä.» Oikeasti hän kyllä uskoi, että oli venynyt mittaansa tahdonvoimallaan. Tosi koripalloilijan piti olla ainakin 190-senttinen, ja William oli halunnut sitä niin kovasti, että oli jotenkin onnistunut uhmaamaan perimäänsä.

»Pelaan yliopiston koripallojoukkueessa.»

»Ainakin otat siitä hyödyn irti», Julia sanoi. »Saatan vaikka tulla katsomaan, kun pelaat. Urheilu ei kyllä yleensä kiinnosta minua, käyn kampuksella vain luennoilla.» Hän vaikenä hetkeksi ja sanoi sitten nopeasti, kuin asia nolostuttaisi häntä: »Asun kotona niin säästyy rahaa.»

Julia ehdotti, että William kirjoittaisi Julian puhelinnumeron historian muistiinpanoihinsa, ja ennen kuin Julia lähti omaan suuntaansa, William lupasi, että soittaisi hänelle seuraavana iltana. Oli jossain määrin yhdentekevää, oliko William ihastunut häneen vai ei. Nuori nainen oli siinä keskellä pihaa näyttänyt päättävän, että heistä tulisi tyttöystävä ja poikaystävä. Myöhemmin Julia

paljasti Williamille katselleensa häntä luennoilla viikkotolkulla ja tykästyneensä hänen tarkkaavaisuuteensa ja vakavuuteensa. »Sinä et hölmöile niin kuin muut pojat», hän sanoi.

Julian tapaamisen jälkeenkin suurimman osan Williamin ajasta ja ajatuksista vei koripallo. High schoolissa hän oli ollut joukkueensa paras pelaaja, Northwesternissa hän huomasi tyrmistykseen olevansa heikoimpien joukossa. Yliopistojoukkueessa pelkkä pituus ei riittänyt erottamaan häntä muista, ja muut pojat olivat häntä vahvempia. Melkein kaikki olivat nostelleet punteja jo muutamia vuosia, ja William meni tolaltaan, kun ei ollut tajunnut tehdä samoin. Häntä oli helppo tuuppia ja horjuttaa joukkueen harjoituksissa. Hän otti tavakseen käydä punttisalilla ennen treenejä ja jäädä niiden jälkeen vielä pitkäksi aikaa kentälle hiomaan heittojaan eri kulmista. Hänellä oli jatkuvasti nälkä ja siksi takintaskussa kulki mukana välipalaleipiä. Hänelle valkeni, että hänestä tulisi luultavasti joukkueen »liimamies». Hän osasi syöttää, heittää ja puolustaa sen verran hyvin, että olisi joukkueelleen hyödyksi, vaikkei suuri urheilijalahjakkuus ollutkaan. Hänen arvokkain ominaisuutensa oli se, että hän sortui vain harvoin vääriin peliliikkeisiin. »Peliälyä riittää mutta hyppyvoimaa ei», totesi kerran eräs valmentaja tietämättä, että William oli kuuloetäisyydellä.

Williamin stipendi edellytti, että hän tekisi kampuksella myös töitä, ja hän valitsi kuntosalin kanssa samassa rakennuksessa sijaitsevan työn, koska se oli koripalloilun suhteen käytännöllistä. Hän ilmoittautui sovittuna aikana valtavan rakennuksen pohjakerroksessa pesulassa, jossa häntä oli vastassa laiha afrohiuksinen, silmälasipäinen nainen. Nainen ravisti päätään ja sanoi: »Olet erehtynyt paikasta. Tännekö sinut muka käskettiin? Ei valkoisia poikia laiteta pesulahommiin. Sinun pitää hankkia työ kirjastolta tai opiskelijoiden liikuntakeskuksesta. Alahan mennä.»

William käänsi katseensa pitkään kapeaan huoneeseen. Toista seinustaa reunusti kolmekymmentä pyykkikonetta ja toista kol-

mekymmentä kuivausrumpua. Ja totta oli, että sikäli kuin hän näki, muita valkoisia pesulassa ei ollut.

»Onko sillä väliä?» William kysyi. »Haluan mieluummin tänne. Olkaa kiltti.»

Nainen ravisti päätään uudelleen niin että silmälasit heiluiivat nenällä, mutta ennen kuin hän ehti sanoa mitään, William tunsi taputuksen selässään ja matala ääni sanoi hänen nimensä. Hän kääntyi ja näki edessään yhden koripallojoukkueessa pelaavista ykkösvuosikurssilaisista, ison laitahyökkääjän paikkaa pelaavan voimapesän, jonka nimi oli Kent. Kent oli koripalloilijana melkein Williamin vastakohta: hän oli atleettinen, donkkasi näyttävästi, otti levypalloja ja juoksi koko peliajan, mutta hän myös luki peliä väärin, aiheutti usein pallonmenetyksiä ja oli puolustuspäässä aivan hukassa. Valmentaja piteli kaksin käsin päätään katsellessaan Kentin menoa kentällä, arvatenkin pohdiskellen, miten korjata epäsuhta nuorukaisen fyysisen potentiaalin ja nopeatempoisen, ailahtelevan pelaamisen välillä.

»Hei», Kent sanoi. »Sinäkin olet täällä töissä? Minä voin opastaa häntä, jos haluatte.» Kent väläytti tuimakatseiselle naiselle leveän, hurmaavan hymyn.

Naisen ilme pehmeni ja hän sanoi: »No hyvä on sitten. Vie poika pois silmistäni ja olen niin kuin häntä ei olisikaan.»

Siitä lähtien William ja Kent ajoittivat työvuoronsa pesulassa niin, että pystyivät työskentelemään yhdessä. He pesivät satoja kaikkien mahdollisten urheilujoukkueiden pyyhkeitä ja pelivaatteita. Amerikkalaisen jalkapallon peliasut olivat pahimpia, koska niiden haju ja tiukkaan tarttuneet vihreät ruoholäntit lähtivät vain kankaaseen hangattavalla valkaisuaineella. William ja Kent rytmittivät pesuprosessin vaiheet; kun työtä lähestyi ajoituksen ja tehokkuuden näkökulmasta, se tuntui koripalloharjoitusten jatkeelta. He käyttivät ajan pelien ruotimiseen ja sen miettimiseen, miten joukkue voisi parantaa peliään.

Yhtenä iltapäivänä valtavaa pyyhevuorta laskostaessaan William selitti: »Siis näin: takamies syöttää toiselle, laituri käyttää päätyrajaskriinin, ja takamies tekee downs kriinin isolle.» William piti tauon varmistaakseen, että Kent kuunteli. »Jos pallo käännetään isolle, niin takamies levittää nurkkaan ja toinen laituri käyttää päätyrajaskriinin ja toinen takamies tekee downs kriinin.»

»Skrinataan skrinoaaja.»

»Täsmälleen, ja jos iso syöttää laiturille, hyökkäys jatkuu samaan malliin.»

»Liian ennakoitavaa! Valmentaja haluaa, että me tehdään aina sama kuvio... »

»Mutta jos se tehdään oikein, puolustus ei voi tehdä oikein mitään, vaikka ne tietäisivätkin mitä on tulossa, ainakaan jos me –»

»Pojat», viereisen kuivausrummun äärellä seisova mies sanoi. »Noissa teidän puheissanne ei ole mitään tolkkua. Minä seuraan koripalloa, mutta en ymmärrä yhtään mistä te puhutte.»

Kent ja William virnistivät miehelle. Vuoronsa loputtua he menivät yläkertaan, jossa oli ainakin kymmenen astetta viileämpää, ja heittelivät koreja.

Kent oli kotoisin Detroitista, hänellä oli selkeä mielipide kaikista NBA-pelaajista ja joukkueista, ja hän jätti lauseensa usein kesken nauraakseen jollekin päättömälle vitsille, joita lenteli pukuhuoneessa kuin paperilennokkeja. Treeneissä valmentaja läksytti Kentiä show-miehen elkeistä tämän tästä, mitä Kent pyyteli anteeksi, vaikka ei saanutkaan hillittyä itseään viittä minuuttia kauempaa. »Perusasiat ensin!» valmentaja jylisi yhä uudestaan ja uudestaan.

Kent väitti olevansa sukua Magic Johnsonille, joka opiskeli viimeistä vuotta Michigan Statessa ja jota pidettiin yleisesti varmana ykkösvarauksena tulevassa NBA:n varaustilaisuudessa. Kentin oli niin helppo saada ystäviä – kaikki pitivät hänestä – että William kummasteli, miksi Kent halusi viettää aikaa hänen seurassaan.

William ymmärsi vain sen, että hänen pidättyväisyytensä näytti miellyttävän Kentiä, joka sai tilaisuuden ohjata heidän ystävyytään haluamaansa suuntaan. Kent hoiti puhumisen, ja otti aikansa ennen kuin William tajusi, että Kent puhui niin paljon elämästään saadakseen Williamin puhumaan omastaan. Kuultuaan Kentin isoäidin leukemiasta, joka oli ällistyttänyt koko perhettä – ilmeisesti voimakastahtoinen isoäiti oli julistanut elävänsä ikuisesti ja kaikki olivat uskoneet häntä –, William sanoi Kentille vaihtaneensa vain yhden kirjeen vanhempiensa kanssa opintojensa aikana ja aikovansa jäädä joulutauon ajaksi yliopistolle.

Yhtenä iltana pitkäksi venähtäneiden harjoitusten jälkeen, kun he kulkivat hiljakseen aution pihan poikki lihakset väsymyksestä jomottaen, Kent sanoi: »Joskus on pakko muistuttaa itselle, ettei ole väliä, vaikka valmentaja laittaa penkille tai antaa minun kuulla kunniani, koska ei tykkää hienosta pelitavastani. Minä aion lääkikseen. Sitä tulevaisuutta hän ei voi minulta viedä.»

William yllättyi. »Siis tuleeko sinusta lääkäri?»

»Aivan varmasti. Millä minä sen maksan ei ole vielä ihan selvää, mutta kyllä se jotenkin järjestyy. Mitä sinä aiot seuraavaksi?»

Williamin sormia paleli. Oli marraskuun alku, ja hyinen ilma kävi keuhkoihin. William ei ollut miettinyt elämää tutkinnon jälkeen, ja tiesi kyllä vältelleensä tulevaisuuden ajattelemista tietoisesti. Hänen olisi tehnyt mieli vastata, että *koripalloa*, mutta hän ei ollut tarpeeksi hyvä, jotta voisi pelata ammatikseen. Kentin kysymys paljasti, ettei hän ollut Kentinkään mielestä tarpeeksi hyvä.

»En tiedä», William sanoi.

»Aletaanpa sitten miettimään», Kent sanoi. »Sinulla on lahjoja. Aikaa on vielä.»

Onko minulla lahjoja? William mietti. Hän ei osannut nimetä yhtäkään asiaa koripallon ulkopuolelta.

Joulukuun alussa Julia tuli katsomaan yhtä perjantai-illan peliä, ja kun William näki tytön katsomossa, hänen silmissään sumeni

ja hän syötti pallon vastustajalle. »Hei», Kent huusi ampaistes-
saan hänen ohitsean. »Mitä hittoa tuo nyt oli?» Puolustuspäässä
William teki kaksi riistoa, joiden ansiosta peli alkoi kääntyä
Wildcatsille. Hyökkäyspäässä hän puolestaan antoi pomppu-
syötön vapaahiekkäympyrän takarajalta kulmassa vapaana olleelle
heittäjälle. Juuri ennen puoliaikaa Kent hihkaisi: »No niinpä tie-
tysti! Täällä on joku tyttö! Missä hän on?» Kun peli, joka päättyi
Wildcatsin voittoon ja oli Williamin alkukauden paras, oli ohi,
William kipusi katsomoon tapaamaan Juliaa. Vasta lähempänä
hän huomasi, että Julian vieressä istui kolme muutakin Julialta
näyttävää tyttöä. Kaikilla oli vallattomat olkapäille ulottuvat kihar-
rat. »Tässä on minun siskoni», Julia sanoi. »Otin heidät mukaan
skouttaamaan sinua. Eikös koripallokielellä sanota niin?»

William nyökkäsi, ja neljän tytön intensiivisen tarkkailun alla
hän tuli yhtäkkiä hyvin tietoiseksi pelihousujensa lyhyistä lah-
keista ja hihattoman paitansa paljastavuudesta.

»Me tykättiin kovasti», yksi nuoremman näköisistä tytöistä
sanoi. »Vaikka rankalta se kyllä näytti. En ole varmaan koko elä-
mäni aikana hikoillut yhtä paljon kuin sinä tuolla kentällä. Minä
olen Cecelia ja tämä tässä on minun kaksoissisko Emeline. Me
ollaan neljätoista.»

Emeline ja Cecelia hymyilivät hänelle hyväntahtoisesti, ja
William hymyili takaisin. Julia ja hänen toisella puolellaan istuva
sisko mittailivat häntä katseillaan kuin timanttikauppias jalokiveä.
William ei olisi hämmästynyt, jos jompikumpi olisi kaivanut kas-
sistaan kellosepän luupin ja nostanut sen silmälleen. Julia sanoi:
»Olit ihan ylivoimainen... tuolla kentällä.»

William punastui, ja Juliankin poskipäät punehtuivat. William
ymmärsi, että tuo kaunis tyttö halusi hänet, eikä voinut uskoa
onneaan. Kukaan ei ollut koskaan halunnut häntä. Hän toivoi, että
pystyisi rutistamaan tytön syliinsä siinä siskojen silmien edessä,
koko katsomon silmien edessä, mutta sellainen uskaliaisuus ei

sopinut Williamin luonnolle. Hän oli hiestä litimärkä, ja Julia alkoi taas puhua.

»Tämä on minun siskoni Sylvie», Julia sanoi. »Minä olen meistä vanhin, vaikka vaan kymmenen kuukautta vanhempi kuin Sylvie.»

»Hauska tutustua», Sylvie sanoi. Sylvien tukka oli astetta tummempi, ja hän oli sirompirakenteinen eikä niin muodokas kuin Julia. Hän silmäili Williamia edelleen, ja Julia näytti säihkyvältä kuin pyrstösulkansa levittänyt riikinkukko. Siinä seistessään William sai todistaa, kuinka yksi Julian paidannapeista ponnahti auki aavistuksen liian kireäksi pingottuneen poven kohdalta. William ehti nähdä vilauksen vaaleanpunaisista rintaliiveistä ennen kuin Julia tajusi ja hoiti tilanteen.

»Kuinka monta sisarusta sinulla on?» Kysymys tuli joko Emelineltä tai Cecelialta. He eivät olleet identtisiä, mutta näyttivät Williamista ihan samalta. Sama oliivinvärisen iho, sama vaaleanruskea tukka.

»Ai sisarusta? Ei yhtään», hän sanoi, vaikka tietenkin ajatteli kehystettyä punatukkaisen pienokaisen kuvaa lapsuudenkotinsa olohuoneessa.

Julia tiesikin jo, että hän oli ainoa lapsi, oli kysynyt sitä heti alkuun heidän ensimmäisen puhelunsa aikana, mutta muut kolme tyttöä näyttivät huvittavan järkyttyneiltä.

»Miten kamalaa», Emeline tai Cecelia sanoi.

»Meidän pitää kutsua William meille syömään», Sylvie sanoi, ja muut nyökkäilivät. »William näyttää yksinäiseltä.»

Ja niin, neljän yliopistokuukauden jälkeen, William huomasi saaneensa ensimmäisen tyttöystävänsä ja uuden perheen.

»SÄKENÖIVÄ JA NEROKKAASTI KERROTTU.»

- THE NEW YORK TIMES BOOK REVIEW

William Waters varttuu surun särkemässä talossa ja on kotonaan vain koripallokentällä. Kun hän muuttaa Chicagoon ja kohtaa yliopistolla Julia Padavanon, Williamin elämä muuttuu peruuttamattomasti. Rakastava ja meluisa Padavanon perhe ottaa Williamin vastaan avosylin. He jakavat elämän riemut ja syvät alhot – kunnes tapahtuu mahdoton, ja neljän siskoksen murtumaton side katkeaa.

»Napolitano kuvaa elämän huippuja ja syövereitä kivistävällä tarkkuudella.»

- THE WASHINGTON POST

»Voimallisen vaikuttava.»

- PEOPLE

